

Взаємодія суб'єктів інноваційної діяльності в соціально-економічних системах

УДК 338.43

ОРЕЛ В.М., доктор економічних наук, доцент, професор кафедри,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

ОЦІНКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ М'ЯСА В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Орел В.М. Оцінка та перспективи розвитку ринку м'яса в Херсонській області.

В статті розглянуто перспективи, формуванню українського ринку м'яса, а саме в регіоні Херсонської області, де досягнуті раціональні норми споживання м'яса населенням, при цьому фактичний рівень споживання м'яса в цьому регіоні. Тому Херсонська область має можливість і потенціал для збільшення рівня самозабезпеченості м'ясом, що в окремих випадках підтверджується високими темпами росту виробництва м'яса. Дана мета статті є комплексним вивченням процесів та напрямків формування та розвитку ринку м'яса в Херсонській області, а також розробки алгоритму оцінки її на самому ринку продукції. Методами дослідження слугували дані базисного виконання плану м'ясної продукції, а саме інформаційні, статистичні, практичної реалізації, а також алгоритми оцінки ринку продукції. Практична значущість даної проблематики заключається в тому, що якщо успішний м'ясний бізнес розвинений ідеально, то бізнес працює ефективно. Сьогодні в Україні найкраще розвинений сегмент кормів, тому відгодювання свиней відносно ефективно. За оцінками ФАО, переробка в Україні розвинена ще гірше. Вона у нас здебільшого первинна. Ми не виробляємо продукцію під певні конкретні ринки, тому це є перспективою для подальших досліджень. Тому без розвитку експорту свинини та вдосконалення галузей тваринництва надалі неможливе перспективне конкурування м'яса регіону. Тому всі виробники, переробники повинні зустрічатися і співпрацювати з державними підрозділами служб, що відповідають за ветеринарні питання та спільними зусиллями шукати нові ринки збуту.

Ключові слова: ринок м'яса, алгоритм оцінки, попит, регіональний ринок м'яса, реалізація.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Дана актуальність розробки напрямів розвитку свинарства, як одного з важливих сегментів ринку м'яса України, зв'язана з тим, що останнім часом майже всі підприємства та організації з виробництва і переробки м'яса свиней опинилися в складному економічному нестабільному становищі. Політична та фінансово-економічна криза змінила умови постачання, імпорту, експорту та господарювання, викликала спад виробництва та споживання, супроводжуваний збільшенням собівартості та ціни і зменшенням прибутку, зруйнувалася збалансованість ресурсного потенціалу та конкурентоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі досліджується безліч підходів до класифікації ринків м'яса, що дозволяє розподілити ринки окремих видів

продукції, виявити їх характерні особливості, а також дати оцінку їх сучасного стану і перспектив розвитку як в цілому по країні, так і на регіональному рівні, тому такі видатні вчені займалися цією темою, як В.Г. Андрійчук, І.М. Бойчик, В.І. Герасимов, В.А. Граф, Г.М. Євдокимова, Т.В. Ковальчук, П.Т. Саблук, Н.А. Рогов, Ю.Г. Стегаличев, А.Д. Фрезоргер, О.М. Шпичак, П.В. Щепієнко та інші. Але ці дослідження не є до кінця досить уточненими класифікація з позиції значущості регіонального ринку м'яса в економіці країни постійно змінюється та розвивається, що обґрунтоване наявністю специфічних особливостей його функціонування в окремо взятому регіоні та в країні в цілому, тому тема і на сьогоднішній день залишається досліджуваною та потребує глибокого вивчення та розробок на практичне застосування.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є комплексне вивчення процесів та напрямків формування та розвитку ринку м'яса в Херсонській області, а також розробки алгоритму оцінки її на самому ринку продукції.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день інтерес викликають процеси формування та розвитку ринку м'яса в регіонах, здатних вплинути на підвищення продовольчої безпеки України та вихід її на новий ринок збуту. До таких регіонів можна віднести Херсонську область. Враховуючи низький рівень самозабезпеченості населення м'ясом та високої ціни на неї, область має досить високий потенціал для збільшення його виробництва. Крім цього, враховуючи потребу в цьому продукті в сусідніх регіонах, можна стверджувати, що в області є ще більший потенціал для просування продукції за межі своїх адміністративних кордонів, але без підтримки держави цього відбутись не можливо. Ринок м'яса формується під впливом комплексу внутрішніх і зовнішніх чинників, тому для оцінки його стану необхідний багатофакторний та структурний аналіз, який передбачає вивчення всіх складових елементів ринку його функцій, сфер застосування, а також факторів, які мають вплив на його структуру і тенденції

розвитку з використанням різних методів дослідження [1]. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває побудова алгоритму дослідження ринку м'яса на регіональному рівні, який дозволить дати всебічну оцінку сучасного стану ринку і перспектив його розвитку хоча б на теоретичному рівні.

Алгоритм оцінки сучасного стану та перспектив розвитку регіонального ринку м'яса складається з чотирьох послідовних етапів (табл. 1). Ця послідовність етапів в запропонованому алгоритмі обумовлена наявністю регіональних особливостей формування ринку м'яса. Практична реалізація запропонованого алгоритму припускає використання різних методів і прийомів економічного аналізу. З метою більш детального вивчення регіонального ринку м'яса і з урахуванням його специфічних особливостей, деякі елементи алгоритму необхідно піддати детальному методичному опрацюванню [2]. З метою більш конкретного вивчення попиту на м'ясо і продукти його переробки в регіоні, а саме виявлення споживчих переваг, можна використовувати метод структурованого опитування (анкетування) кінцевих споживачів, а також як метод формування вибірки - метод квот, що припускає визначення чисельності опитуваних споживачів.

Таблиця 1

Алгоритм оцінки сучасного стану та перспектив розвитку регіонального ринку м'яса

<i>Найменування етапів дослідження</i>	<i>Опис етапів дослідження</i>
1. Місце і роль ринку м'яса в економіці країни та регіону	1.1. Умови формування регіонального ринку м'яса 1.2. Рівень розвитку регіонального ринку м'яса
2. Аналіз сучасного стану попиту та пропозиції на регіональному ринку м'яса	2.1. Оцінка сучасного стану споживання м'яса 2.2. Виявлення споживчих переваг на ринку 2.3. Оцінка обсягів виробництва м'яса за категоріями господарств 2.4. Оцінка обсягів виробництва окремих видів м'яса 2.5. Оцінка факторів, що впливають на обсяг пропозиції м'яса 2.6. Співвідношення обсягів сукупної пропозиції та попиту на ринку
3. Оцінка перспектив розвитку регіонального ринку м'яса	3.1. Визначення внутрішніх регіональних можливостей для збільшення виробництва м'яса 3.2. Складання прогнозу розвитку ринку
4. Дослідження умов функціонування регіонального ринку м'яса	4.1. Дослідження інфраструктурного забезпечення ринку 4.2. Визначення ступеня державного впливу на ринок

Розрахунок внутрішніх регіональних можливостей для збільшення виробництва м'яса здійснений, призводить до потреб в ресурсах для виробництва м'яса, а також потреб населення регіону в цьому продукті. Тому, оцінюючи виробничий потенціал регіону, складні умови фінансування відсутність сильного та перспективного ринку, можна використовувати метод статистичних випробувань (метод Монте-Карло), за допомогою якого визначається можливий рівень забезпеченості в кормах та ресурсах, необхідних для виробництва м'яса, враховуючи мінливий в динаміці обсяг виробництва окремих їх видів з одиниці посівної площі в конкретних господарських умовах регіону. Використання числового методу Монте-Карло дозволяє визначити верхні та нижні межі внутрішніх регіональних можливостей збільшення виробництва м'яса в розрізі муніципальних утворень і в цілому по області [3].

Впровадження запропонованого алгоритму дозволить:

- дати всебічний аналіз формування та розвитку ринку м'яса на регіональному рівні;

- виявити перспективи подальшого розвитку даного ринку;

- сформувати платформу для прийняття ефективних управлінських рішень з розвитку інфраструктурного забезпечення та вдосконалення державного впливу на ринок м'яса в регіоні.

Необхідність збільшення виробництва м'яса в Херсонській області, з урахуванням наявних для цього природних умов регіону, підтверджує проведене соціологічне опитування, а також складений прогноз розвитку ринку м'яса. В процесі соціологічного опитування населення Херсонської області, проведеного у вересні-жовтні 2011 року, було встановлено, що в регіоні існує потреба в якісній м'ясній продукції місцевих товаровиробників, незважаючи на її ціну, склад і упаковку. Але, як показали розрахунки, для того, щоб повністю задовольнити потребу регіону в м'ясі в найближчій перспективі, необхідно збільшити виробництво кормів більш, ніж в 15 разів. Враховуючи можливі ризики ведення сільського господарства в Херсонській області, метою має бути не абсолютне звільнення від ввезеної м'ясної

продукції, а підвищення прибутковості виробництва всіх видів м'яса. При цьому, спираючись на світовий досвід, виробництво тієї чи іншої продукції може мати високу рентабельність, а також експортну спрямованість при наявності значної частки імпорту. За результатами практичної реалізації першого, другого і третього етапів запропонованого алгоритму оцінки сучасного стану та перспектив розвитку регіонального ринку м'яса на матеріалах Херсонської області виділені основні напрямки по збільшенню пропозиції м'яса та підвищенню попиту на нього:

- стимулювання доходів населення регіону, збільшення асортименту та підвищення доступності готової продукції, збільшення внутрішньо-регіонального виробництва м'яса;

- розвиток великого високотоварного виробництва на базі високотоварних колективних господарств, а також підтримання дрібнотоварних господарств, з метою задоволення їх власних потреб;

- максимальне використання ресурсного потенціалу Херсонської області за рахунок наявного потенціалу. В перспективі область може перейти з групи нужденних у ввезенні регіонів до групи м'яса, яке вивозять і м'ясну продукцію;

- необхідні цілеспрямовані зусилля міністерств сільського господарства, економіки та розвитку, промисловості і торгівлі регіону, тобто всіх органів державної влади, покликаних вирішувати завдання розвитку ринку м'яса.

На основі зібраної інформації про досягнутий рівень виробництва м'яса і сформований виробничий потенціал можна виділити групи муніципальних утворень Херсонській області. Муніципальні утворення мають потенціал для збільшення обсягів виробництва м'яса, але при цьому мають різний рівень самозабезпеченості цим продуктом, в розрахунку на душу населення і досягнутий рівень розвитку його виробництва. Окремі організації та господарства практично не виготовляють і не володіють потенціалом для збільшення виробництва м'яса. В першу чергу потрібно застосовувати індивідуальний підхід з позиції стратегії і тактики в області стабілізації і вдосконалення виробництва і просування продукції. На основі групування

районів Херсонської області потрібно сконцентруватися на розвитку елементів ринкової інфраструктури, що забезпечують стабільне зростання виробництва м'яса для максимального задоволення як внутрішніх, так і зовнішніх потреб. В окремих районах особливу увагу необхідно приділяти інфраструктурному забезпеченню, спрямованому на задоволення потреб місцевого населення в м'ясі за рахунок власної та ввезеної з інших територій продукції та регулювання цінової політики.

Угрупування муніципальних утворень дозволяє виділити основні напрямки розвитку інфраструктури ринку м'яса в Херсонській області з метою максимально можливого задоволення потреб населення регіону в м'ясі як за рахунок збільшення виробництва м'яса, так і ефективного його розподілу в регіоні. Високоєфективне

просування продукції до споживача неможливе без системних і планомірних взаємовідносин між суб'єктами ринку, в результаті яких продавець і покупець зустрічаються в найкращих умовах. З досвіду зарубіжних країн і накопиченого вітчизняного досвіду цим вимогам найбільше відповідають оптово-продовольчі ринки. Оптові продовольчі ринки потрібні, перш за все, самим регіонам. Вони сприяють надходженню коштів до місцевого бюджету у вигляді податків за рахунок легалізації торгівлі, забезпечують високий контроль якості та безпеки продукції, що реалізовується, виявляють рівень і забезпечують гласність ринкових цін.

Система реалізації продукції свинарства може бути представлена наступним чином (рис. 1).

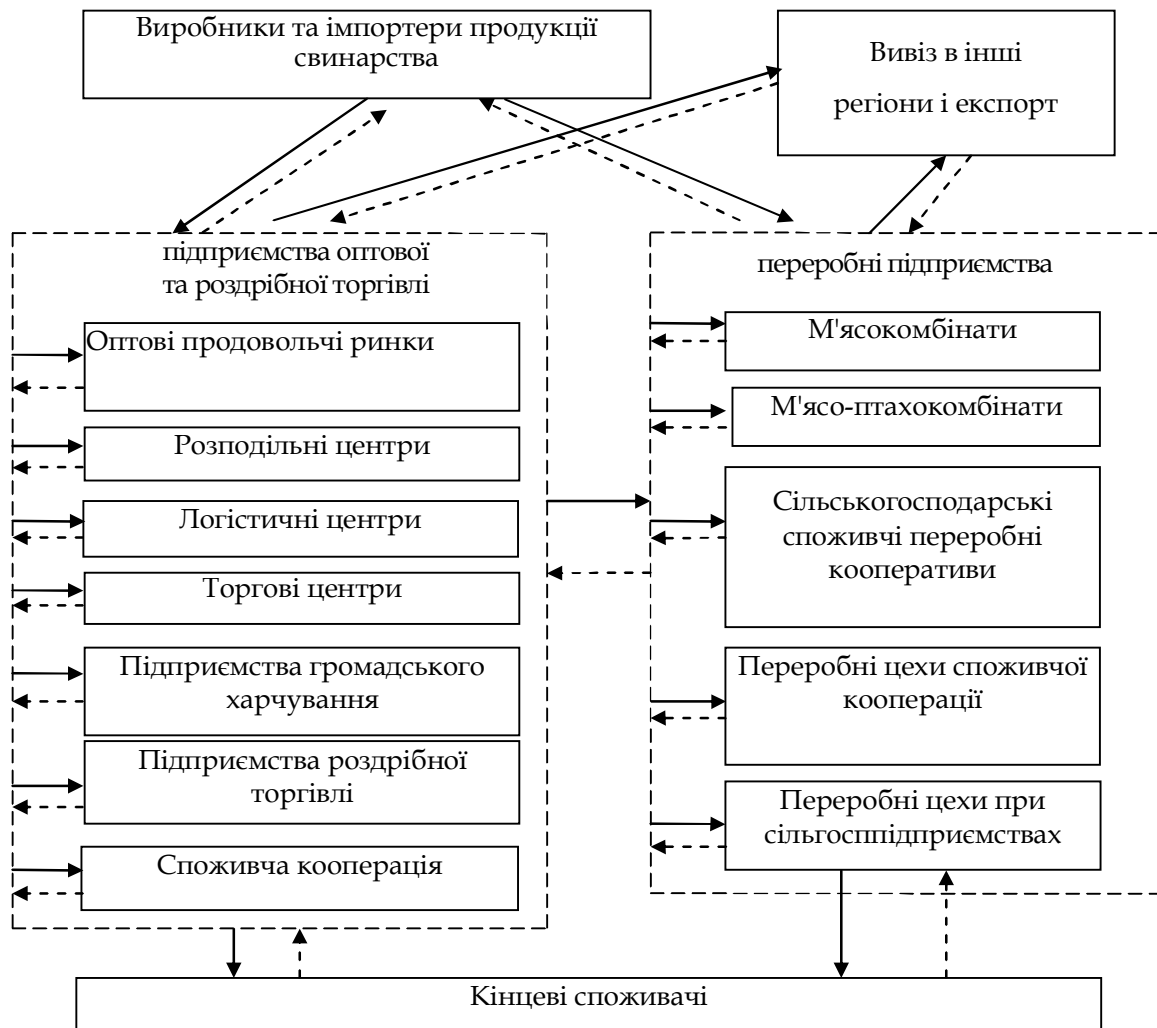

Рис. 1. Перспективна схема реалізації продукції свинарства в Херсонській області

Велика розмаїтість задіяних у цій системі організацій забезпечує її гнучкість і надійність, оперативність реагування на зміну споживчого попиту, що можливо призведе до перспективної її реалізації. Також слід врахувати, що підвищення якості виробництва м'яса та м'ясопродуктів визначається роллю стандартизації та сертифікації вітчизняної м'ясної промисловості, а це одна із важливих процедур на ринку м'яса, адже багато країн відмовились споживати м'ясо України, із-за хвороб поголів'я. Актуальність даного напрямку зростає оскільки країна вступила до СОТ, роботу по стандартизації в максимальному ступені необхідно зорієнтувати на уніфікацію розроблених стандартів з міжнародними стандартами [7]. За державою залишають обов'язки зі створення умов для проведення сертифікації, перевірки якості свинини, а отже і випробувальних лабораторій; підготовці персоналу тощо.

Щодо експорту м'яса Білорусь тимчасово обмежила ввезення свинини з Херсонської області України, а також з Утенського і Паневезького повітів Литви, про, що повідомило Міністерство сільського господарства і продовольства Білорусі. У

прес-службі відомства пояснили це випадками захворювання в цих регіонах на африканську чуму свиней. Також введені обмеження на поставки кормів і кормових добавок рослинного і тваринного походження для тварин, у тому числі з птиці і риби. Крім того, обмежено ввезення вживаного обладнання для транспортування свиней і сировини (продукції) тваринного походження, утримання, забою і розбирання свиней. Ці обмеження поширюються і на ввезення харчових добавок для кішок і собак, готових термічно оброблених котячих і собачих кормів, виготовлених зі свинарської сировини з цих регіонів. Окрім того, за інформацією ДФС, експорт свинини за підсумками січня-лютого порівняно з відповідним періодом 2016 року зріс на 56,7 % – до 1,13 тис. т. Цієї продукції було поставлено на суму \$ 2,11 млн. проти \$ 1,07 млн. за січень-лютий 2016 року. Імпорт свинини в Україну за цей період скоротився на 33 % – до 450 т. У країну цього виду м'яса було ввезено на суму \$742 тис., що на 10,9 % менше, ніж у січні-лютому 2016 року.

Ефективність функціонування ринку продукції свинарства залежить і від якості продукції, яке впливає на її конкурентоспроможність (табл. 2).

Таблиця 2

Якісні показники реалізації живих свиней в Херсонській області

Показники	Роки						
	2000	2005	2008	2009	2010	2011	2012
Середня жива вага однієї голови, реалізованої на забій, кг	89	104	107	105	105	107	107
Питома вага в загальному обсязі закупівель, %							
I і II категорії	80,2	81,2	82,0	82,7	82,4	82,4	70,4
III і IV категорії	14,0	13,5	12,4	11,8	12,0	12,0	25,3
V категорії	5,8	5,3	5,6	5,5	5,6	5,6	4,2

Питання якості продовольства і необхідність його підвищення останнім часом виходять на перше місце, в зв'язку із збільшенням і зміною структури споживчого попиту, вступом України до СОТ і високою часткою неякісної продукції на ринку м'ясних продуктів [4]. З метою забезпечення максимального економічного зростання в Херсонській області здійснюється рішення завдань з розвитку регіональних кластерів - транспортно-логістичного, а також кластеру з розвитку свинарства.

З початку 2016 року тільки за перше півріччя випуск української свинини впав на 2,6 %, і така тенденція характерна для останніх кілька років. Якщо взяти статистику по сільським та дрібним фермерським господарствам, то їх обсяги виробництва свинини впали на 6,4 % і склали 229 тис. тонн. Дані статистики також взяті зі звіту УКАБ. Серед основних причин ситуації, що склалася експерти називають епідемію африканської чуми свиней і закриття ринку РФ, який раніше був основним експортним

напрямом. Незважаючи на те, що виробники заздалегідь знали про накладення заборони на поставки в РФ, вони не змогли переорієнтуватися на ринки Азії та Африки. А в країнах ЄС встановлені більш жорсткі норми щодо якості продукції, які для українських виробників поки не досяжні. З успіхів даної галузі можна відзначити початок поставок на ринки Китаю, Грузії, Казахстану, В'єтнаму та Вірменії. В основному це були субпродукти, і розміри даного експорту поки занадто малі щоб стати стимулом для зростання виробництва.

За січень 2017 року обсяг виробництва свіжої або охолодженої свинини в Україні склав 18,8 тис. тонн, що на 19,4 % менше, ніж в грудні, повідомила Державна служба статистики. Але, наголошують в Держстаті, це на 5,9 % більше, ніж в січні 2015 року. Сезонний спад пояснюється наближенням посту і закінченням новорічних свят. Також зріс обсяг виробництва свіжої або охолодженої яловичини в січні 2017 року в порівнянні з аналогічним місяцем минулого року на 73,6 % - до 4,2 тис. тонн. Але це на 31,8 % менше в порівнянні з обсягом виробництва в грудні 2016 року. Виробництво свіжого або охолодженого м'яса птиці в січні зросло на 29,8 % в порівнянні з січнем 2015 року, і склало 73 тис. тонн. У порівнянні з груднем цей показник скоротився на 7,6%. Також в січні 2017 року було вироблено 1 тис. тонн замороженої свинини, що на 16,3 % менше, ніж в січні 2016 року, і на 1,8 % більше, ніж місяцем раніше. Виробництво замороженої яловичини минулого місяця збільшилося на 58,7 % в порівнянні з січнем 2016 року - до 1,2 тис. тонн. Це на 46 % менше в порівнянні з обсягом виробництва в грудні 2016 року. Виробництво замороженого м'яса птиці в січні 2017 року склало 24,3 тис. тонн, що на 18,8 % більше, ніж в січні 2016 року, і на 7,4 % менше, ніж в грудні. Виробництво ковбасних виробів за січень зросло в порівнянні з аналогічним місяцем минулого року на 9,8 % - до 233 тис. тонн. У порівнянні з груднем цей показник скоротився на 10,5 %. Ці дані наводяться без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та Севастополя, а також частини зони проведення антитерористичної операції.

Висновки. Стабільне забезпечення населення країни продуктами харчування є основним завданням держави у вирішенні проблеми продовольчої безпеки. Особливе місце на продовольчому ринку займає ринок м'яса і м'ясної продукції, так як ці продукти традиційно займають одне з провідних місць в харчовому раціоні населення України. Проведені в 90-х роках 20-го сторіччя перетворення в агропромисловому комплексі істотно відбилися і на становищі справ у м'ясному підкомплексі. Зниження купівельної спроможності населення призвело до зниження рівня споживання м'яса і м'ясних продуктів майже в два рази. Падіння попиту вплинуло як на виробництво м'яса худоби та птиці, так і на випуск продуктів його переробки. Таким чином, під регіональним ринком м'яса нами розуміється сукупність економічних відносин самостійних суб'єктів складної інтеграційної системи, за допомогою яких регулюється виробництво, збут і споживання продукції з м'яса, який є складовою частиною продовольчого ринку регіону, що володіє специфічними особливостями, що виражаються в умовах формування, специфіки ринку і самої продукції. До найбільш істотних функцій регіонального ринку м'яса можна віднести: забезпечення інтегрованих зв'язків між виробництвом, переробкою і торгівлею; визначення ціни товару та регулювання відтворювального процесу.

Україна в січні - лютому імпортувала майже 1000 т свіжого, охолодженого і мороженого м'яса свиней, такі обсяги більш ніж удвічі перевищують показники імпорту за аналогічний період 2017 року. Про це в середу, 14 березня, повідомили в Асоціації свинарів України з посиланням на дані Державної фіскальної служби. Так, протягом зимових місяців у країну завезли 993 т свіжої, охолодженої і мороженої свинини сукупною вартістю 1,6 млн. дол. США. У трійці найактивніших постачальників свинини за цей період виявилися Канада, Данія і Польща. При цьому експорт української свинини скоротився втричі, порівняно з аналогічним періодом минулого року. Понад 57 % свинини було відправлено в Гонконг, а в Грузію Україна експортувала лише 20 % всього обсягу.

Література.

1. *Аргунеева О.Н.* Маркетингова діяльність колективних, фермерських і особистих підсобних господарств на ринку м'яса / *О.М. Аргунеева* // Економіка сільськогосподарських і переробних підприємств. – 2008. – № 10. – С. 69-71.
2. *Горьовий В.П.* Фермерство України: теорія, методологія, практика: [Монографія] / *В.П. Горьовий*. – К., ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2007. – 540 с.
3. *Збарський В.К.* Організація ринку фермерської продукції і особливості ціноутворення / *В.К. Збарський* // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2001. – № 12. – С. 23-27.
4. *Клебанова Т.С.* Математичні методи і моделі ринкової економіки: [навчальний посібник] / *Т.С. Клебанова, М.О. Кизим, О.І. Черняк, О.В. Раєвнева* та ін. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 15 с.
5. *Ланін Є.В.* Економічний потенціал підприємства / *Є.В. Ланін*. – Суми: Унів. кн., 2002. – 310 с.
6. *Литвин М.І.* Прогнозування прибутку на основі факторної моделі / *М.І. Литвин* // Фінансовий менеджмент. – 2002. – № 6. – С. 10.
7. *Макаренко П.М.* Збутові стратегії підвищення ефективності розвитку фермерських господарств регіону / *П.М. Макаренко, В.А. Шведюк* // Агроінком. – К., 2009. – Вип. 2. – С. 16-18.
8. *Месель-Веселяк В.Я.* Підвищення конкурентоспроможності м'ясного підкомплексу України / *В.Я. Месель-Веселяк* // М'ясної Бізнес. – 2008. – № 1 – С. 35-38.

References.

1. *Arhuneeva O.N.* (2008). Marketynhova diyalnist kolektyvnykh, fermerskykh i osobystykh pidsobnykh hospodarstv na rynku m'yasa [Marketing activities of collective, farmer and private subsidiary farms in the meat market]. *Ekonomika silskohospodarskykh i pererobnykh pidpryyemstv – Economics of agricultural and processing enterprises*. No 10, pp. 69-71 [in Ukrainian].
2. *Horovyy V.P.* (2007). *Fermerstvo Ukrayiny: teoriya, metodolohiya, praktyka* [Monograph. Farm Ukraine: Theory, Methodology, Practice]. Kyiv: NNTS "Instytut ahraryoi ekonomiky", p. 540 [in Ukrainian].
3. *Zbarskyyy V.K.* (2001). Orhanizatsiya rynku fermerskoyi produktsiyi i osoblyvosti tsinoutvorenniya [Organization of the market of farm products and features of pricing]. *Bukhhalteriya v silskomu hospodarstvi – Accounting in agriculture*, No 12, pp. 23-27 [in Ukrainian].
4. *Klebanova T.S., Kyzym M.O., Chernyak O.I., & Rayevnyeva O.V.* (2010). *Matematychni metody i modeli rynkovoyi ekonomiky* [Mathematical Methods and Models of Market Economy]. Kharkiv: VD «INZHEK», p. 15 [in Ukrainian].
5. *Lapin E.V.* (2002). *Ekonomichnyy potentsial pidpryyemstva* [The Economic potential of the enterprise]. Sumy: "Universitetska kniga", p. 310 [in Ukrainian].
6. *Lytvyn M.I.* (2002). Prohnozuvannya prybutku na osnovi faktornoyi modeli [Profit Forecasting Based on the Factor Model]. *Finansovyy menedzhment – In financial management*, No 6, p. 10 [in Ukrainian].
7. *Makarenko P.M. & Shvedyuk V.A.* (2009). *Zbutovi stratehiyi pidvyshchennya efektyonosti rozvytku fermerskykh hospodarstv rehionu* [Marketing strategies for improving the efficiency of the development of farms in the region]. *Ahroinkom – Agroinkom*. Kyiv, Issue 2, pp. 16-18 [in Ukrainian].
8. *Mesel-Veselyak V.YA.* (2008). *Pidvyshchennya konkurentospromozhnosti m'yasnoho pidkompleksu Ukrayiny* [Increasing the competitiveness of the meat subcomplex of Ukraine]. *Myasnoy Byznes – Meat Business*, No 1, pp. 35-38 [in Ukrainian].

Аннотация.

Орел В.Н. Оценка и перспективы развития рынка мяса в Херсонской области.

В статье рассмотрены перспективы, формированию украинского рынка мяса, а именно в регионе Херсонской области, где достигнуты оптимальные нормы потребления мяса населением, при этом фактический уровень потребления мяса в регионе. Поэтому Херсонская область имеет возможность и потенциал для увеличения уровня самообеспеченности мясом в отдельных случаях подтверждается высокими темпами роста производства мяса. Данная цель статьи является комплексным изучением процессов и направлений формирования и развития рынка мяса в Херсонской области, а также разработки алгоритма оценки ее на самом рынке продукции. Методами исследования послужили данные базисного выполнения плана мясной продукции, а именно информационные, статистические, практической реализации, а также алгоритмы оценки рынка продукции. Практическая значимость данной проблематики заключается в том, что если успешный мясной бизнес развит идеально, то бизнес работает эффективно. Сегодня в Украине лучшие развит сегмент кормов, поэтому откорма свиней относительно эффективно. По оценкам ФАО, переработка в Украине развита еще хуже. Она у нас в основном первичная. Мы не производим продукцию под определенные конкретные рынки, поэтому это является перспективой для дальнейших исследований. Поэтому без развития экспорта

свинини и совершенствования отраслей животноводства в дальнейшем невозможно перспективное конкурентное мясо региона. Поэтому все производители, переработчики должны встречаться и сотрудничать с государственными подразделениями служб, отвечающих за ветеринарные вопросы и совместными усилиями искать новые рынки сбыта.

Ключевые слова: рынок мяса, алгоритм оценки, спрос, региональный рынок мяса, реализация.

Abstract.

Orel V.M. Assessment and prospects of the meat market in Kherson region.

The article examines the prospects for forming the Ukrainian meat market, namely in the Kherson region, where rational norms of meat consumption have been reached by the population, while the actual consumption of meat in this region. Therefore, the Kherson region has the potential and potential to increase the level of self-sufficiency by meat, which in some cases is confirmed by high rates of growth of meat production. The given purpose of the article is a comprehensive study of the processes and directions of the formation and development of the meat market in the Kherson region, as well as the development of an algorithm for its evaluation in the market of products. The research methods consisted of the data of the basic implementation of the meat products plan, namely information, statistical, practical implementation, as well as algorithms for assessing the product market. The practical significance of this problem is that if a successful meat business is perfectly developed then the business is working effectively. Today in Ukraine, the segment of feed is the best developed, therefore feeding pigs is relatively effective. According to FAO estimates, processing in Ukraine is even worse. It is primarily ours in our country. We do not produce products for specific markets, so it is a prospect for further research. Therefore, without the development of pork exports and the improvement of livestock industries, future promising competition of meat in the region is not possible. Therefore, all producers, processors must meet and collaborate with government service units responsible for veterinary issues and joint efforts to look for new markets.

Keywords: meat market, estimation algorithm, demand, regional meat market, realization.

Стаття надійшла до редакції 06.03.2018 р.

Бібліографічний опис статті:

Orel V. M. Оцінка та перспективи розвитку ринку м'яса в Херсонській області / В. М. Орел // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2018. – № 1. – С. 59-66.

Orel V.M. (2018). Assessment and prospects of the meat market in Kherson region. Actual problems of innovative economy, No 1, pp. 59-66.

УДК 338.45:338.2

**ЧЕРКАС Н.І., кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана**

РОЗВИТОК МЕРЕЖЕВИХ ЗВ'ЯЗКІВ ІНДУСТРІЇ 4.0

Черкас Н.І. Розвиток мережеских зв'язків Індустрії 4.0.

У роботі розглянуті питання розвитку мережеских зв'язків Індустрії 4.0 у напрямі оцифрування ланцюгів вартості та створення інноваційної екосистеми. Здійснено аналіз етапів розвитку промислового виробництва на шляху до четвертої промислової революції та оцінено динаміку темпів росту доданої вартості у промисловості для окремих груп країн. Теоретично обґрунтовано напрями впровадження Індустрії 4.0 у ланцюги вартості на різних етапах цифрової зрілості компаній: цифровий початківець, вертикальний інтегратор; горизонтальний інтегратор та цифровий лідер. Результати дослідження дозволили узагальнити дорожню карту Індустрії 4.0 та рекомендації для економічної політики щодо розвитку її мережеских зв'язків. Напрями продовження дослідження передбачають емпіричну оцінку впливу інновацій на глобальні мережі виробництва.

Ключові слова: Індустрія 4.0, мережескі зв'язки, додана вартість, оцифрування ланцюгів вартості.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Здатність економіки використовувати та розвивати нові технології визначається комплексною екосистемою бізнесу, орієнтованою на

розвиток інновацій. У майбутньому швидкий перехід до технологій Індустрії 4.0 розглядається як основна конкурентна перевага над глобальними конкурентами, оскільки окрім потужної промислової бази,